

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejemata upravnništvo in ekspedicijska (v „Katol. Tiskarni“, Vodnikovcve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenškikh ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 194.

V Ljubljani, v soboto 25. avgusta 1894.

Letnik XXII.

Mateju Cigaletu v spomin.

Znamenitemu možu postavijo jutri v Črnem Vrhu skromen spomenik. Matej Cigale je od l. 1846 do svoje smrti (20. aprila 1889) v najraznovrstnejših strokah služil svoji domovini. S pesmicami je pričel v „Novicah“, lotil se je politike kot vrednik „Sloveniji“ leta 1848. Leta 1850 je postal na Dunaju ministerski koncipist in prelagatelj državnega zakonika. V ti službi je na jezikoslovnem in pravniskem polju neizmerno mnogo izvršil. Njegovih mnogobrojnih slovniških sestavkov v „Novicah“ ne moremo naštevati na tem mestu, saj je dovolj, če opozorimo na nemško-slovenski slovar, ki ga je leta 1860 na troške nepozabnega A. A. Wolfa izdal in kateremu se po pravici gledé na tedanji čas še danes čudimo.

Cigaletovo delo je „znanstvena terminologija s posebnim ozirom na srednja učilišča“. Njegov je slovenski prevod državnega zakonika in raznovrstnih uradnih tiskanic. Cigale je skratka oče pravniske terminologije slovenske.

Dolžni smo hvale njegovim trudom. Njegovo truplo počiva v tuji zemlji, zato je prav, da vsaj v rodnem kraju priča skromna plošča, da je slovenski narod hvaležen svojim buditeljem in učiteljem.

Cigale je bil trezen, resen, delaven mož. V razgovorih zadnjih let je rad tožil prijateljem, kako ga boli, da je tako malo resnega delovanja mej nami. „Nemci prežé od vseh strani na nas, in priznavatinam nočejo našega jezika in naše narodnosti, mi pa spimo. Resnega, požrtvovalnega učenja in znanstvenega raziskovanja nimamo skoraj nič, k večjemu kako pesmico ali kako povestico — to je vse. Bog ve,

kaj bode z nami!“ — Tako je pol leta pred smrtjo tožil piscu teh vrstic. Vredne so njegove besede, da se jih spominjamo ob dnevu, ko ga proslavljamo.

Celo svoje življenje je ostal Cigale veren katoličan, ki je vestno izpolnoval svoje verske dolžnosti. Zelo so ga žalili napadi na slovensko duhovščino, ki so se tako ostudno pojavljali pred dvajsetimi leti. Možu poštenjaka, ki je v svojih častnih službah skušal z znanstvenim delovanjem, pa tudi z odločno besedo na pravem mestu dobiti Slovence ugleda, velja jutranja slavnost. Obnovi naj nam njegov spomin v spodbudo, v posnemo, rodi naj nam mož njegovega duha in njegove marljivosti. V tem smislu kličemo tudi mi: Slava Cigaletovemu spominu!

„Przeglond“ o slovenskih vsporednicah v Celju.

Imenovani poljski list, ki je jako dobro poučen o mnenju poljskih poslancev in ki tudi dobro pozna, kaj misli naučni minister, piše dne 23. t. m. o celjski zadevi to-le: „Starodavna rimska posadka Celeja Claudia, v 11. stoletju predstolnica mejnih grofov Hohenwartov, v 14. celjskih grofov, sorodnih raznim vladarskim hišam kraljevskim in cesarskim — sedaj skromno mestice, ki ne broji niti 6000 prebivalcev, se nekaj mesecev sem neprenehoma pojavlja v dnevnikih, v govorih pri volilnih shodih in, kakor sodijo šovinisti pri „Wiener Allg. Zeitung“ je celo skala, o kateri se razbije koalicijska. Kakor je znano, potegujejo se Slovenci za ustanovljenje slovenske gimnazije v Celju. Aktuvalno to vprašanje ni. V tem letu vsaj v Celju ne bo nove gimnazije. Jeli v obče postane kot samostojen zavod, ali v obliki vsporednic pri nemški gimnaziji, — to je vprašanje prihodnosti. V znanem

govoru z dne 21. maja se je Madejski izrazil, da če bi bilo primerno krepiti naravni razvoj katerekoli narodnosti, bilo bi naravnost škodljivo „spravljati kakeršnokoli narodnost s tem, da bi se ji zadovoljevale umetne potrebe, v eksotično življenje“. Če tedaj vestno in nepristransko preiskavanje pokaže, da je po vstavljenju slovenske gimnazije v Kranju, resnična potreba slovenskega ljudstva, da se vstani slovenska gimnazija na južnem Stajerju, potem povstane ta gimnazija leta 1896. Jeli konečno v večinioma nemškem Celju, ali v kakem drugem mestu južnega Stajerja, — to je drugo vprašanje.

Če bi se pa pokazalo, da slovenska gimnazija v Celju nima toliko zadovoljevati naučnih potreb, kolikor postati sredstvo poslovenjevanja mesta, potem po točnem načelu ministra Madejskega ne bo mogoče zagovarjati ustanovitve slovenske gimnazije v Celju.

Tako pišejo Przeglondu z Dunaja; iz dopisa veje nekaka zavest oblasti in moči. Zato je vsekakor zanimiv. Toda slovenskega domoljuba morajo pač žaliti take besede. Ze leta in leta se potegujejo naši poslanci za tisto mrvico ravnopravnosti, ki bi se jim skazala, če se vsaj v nekaj razredov pri raznih gimnazijah na Slovenskem uvede slovenski učni jezik. Zato ni treba treznemu in pravičnemu človeku kar nobene preiskavanja. Če si ogleda število Slovencev na Dol. Štajerskem, na Goriškem ali na Koroškem in če zraven primerja učni jezik na srednjih šolah, ima že več nego dovolj. — Strah, da hočemo poslovenjevati, je pa več nego aboten. Odpro naj si gospodje Poljaki in tovariši njihovi uradna letna poročila srednjih šol, ogledajo naj si deželne in šulferajnske ljudske šole po Slovenskem in če imajo kaj pravicoljubja, morajo zaobrtni svoje vprašanje. Koliko se še sedaj na Slovenskem uradno pomenjuje, se glasi to vprašanje. Če ne bodo

LISTEK.

XIV. občni zbor cecilijanskega društva za Nemško, Avstro-Ogersko in Švico 8. do 9. avgusta v Reznju.

(Dalje).

Drugi dan, t. j. 9. avgusta, so začele pevske produkcije ob 7. uri zjutraj v stolnici s slovesno sveto mašo, pri kateri se je pela Orlanda Lassusa originalna štiriglasna maša, polna življenja in ognja. Videlo se je pevcem, da so bili utrjeni od težkih in dolgih predavanj prejšnjega dne. Ali čim dalje so peli, tem čisteje so razvijali glasovi. Pevski zbor ni bil sicer tako močan, ko pri slovesni maši prejšnjega dneva, ali bil je popolnoma kos svoji nalogi. Zopet smo se oslajevali z divnimi motivi in bogato polifonijo, ki je tu in tam (pri liturgičnih aktih) v veličastno in mirno homofonijo prehajala, tako da pri zadnjem akordu nismo vedeli, komu bi dali prednost, Palestrini ali pa Orlandu. Cez petglasni Palestrinin ofertorij „Diffusa est gratia“ bila je res razlita sama milina.

Po maši je bila po stolnici mala procesija s svetim Rešnjim Telesom, pri kateri sta se pela J. Molitorjev preprosti „Pange lingua“ in Mittererjev šestglasni „Tantum ergo“ z vidnim naudušenjem. Ta evharistična slovesnost se je vršila jako dostojno in ginljivo. Ne samo izborna pobožno petje, ampak

tudi lep vsposred udeležencev — prodibant pueri et senes — je marsikomu izvabilo solzo iz oces.

Ob 9. uri je bila v prostorni takozvani dominikanski cerkvi slovesna črna maša za umrle ude cecilijanskega društva. Združeni kori so tedaj peli Schildknechtov requiem za mešani zbor in orglje. Dirigoval je bojda M. Mayer, dirigent pri sv. Eme-ranu. Kar se tiče Schildknechtove skladbe, se ne da tajiti, da je precej lepo, liturgično delo. Najbolj je dopadal veličastni Agnus Dei, Graduale in Tractus so prav lepo recitali zdaj moški zdaj deški glasovi, kar posebno priporočamo našim cerkvenim zborom. Hallerjev na videz preprosti a zelo ginljivi Dies irae se je pel brez pogreška. Prijetna menjava moških in deških glasov, jednoglasnih in večglasnih stavkov, katerikrat na suhem katerikrat s spremljevanjem trombe, je napravilo izvrsten vtis. Škoda samo, da so trobentači trobili na neka stara, rezka trobila. Bolje bi bilo, da bi njih nalogo prevzele orglje, ali tudi te so bile že stare in ne ravno čiste. Ze pri obnem zboru v Briksenu sem bil opazil, da se Cicilijanci premalo brigajo za instrumentalno glasbo. Vsaj pri občnih zborih bi morali skrbeti, da dobijo dobre instrumentaliste, ali pa naj to vrsto glasbe o takih velevažnih prilikah — opusté.

Tudi Thielenov šestglasni Libera, ki se je koncem maše zadušnice prav čilo in hrabro pel, je povzročil poseben vtis. Posebno moč mu dajejo koralni motivi, na katerih je sestavljen.

O 1/2.11. uri zjutraj je bilo drugo in zadnje društveno zborovanje v hiši sv. Erharda. Vrhovni društveni predsednik msgr. Fr. Schmidt opiše s kratkimi besedami stanje vesoljnega cecilijanskega društva, ki se sme imenovati dobro. Društvo je razdeljeno v skupine po škofijah in župnijah. Nekatere nemške škofije n. pr. Pasovska na Bavarskem, Osnabrück in Hildesheim na severnem Nemškem niso še pristopile društvu. V mnogih krajih osrednje in severne Nemčije ovira cecilijansko reformo stara navada, peti pri slovesni sveti maši nemške pesni, v Avstriji pa instrumentalna glasba. Posebno cveté cecilijanstvo v kolonjski, baselski, freiburški in špirci škofiji. Predsednik se zahvali vsem okrajnim predsednikom za njih trud in da besedo društvu blagajniku, knjigarju Paweleku, da poroča o društvu denarnem stanju.

Po blagajnikovem poročilu znaša cela društvena gotovina 21.867 mark, torej 6255 mark več, ko pri prejšnjem občnem zboru. Predsednik zahvali blagajnika za njegovo vspešno delovanje in predlaga, da se mu da absolutorij. To se zgodi.

Za tem pridejo na vrsto pojedincev predlogi.

Predsednik msgr. Schmidt predlaga najprej, da bi se o priliki Palestrinine slavnosti v počestčenje glasbenega orjaka darovalo iz društvene blagajnice kako vsoto n. pr. 1000 mark ter se to izročilo kardinalu Angelu Bianchi, milostnemu pokrovitelju cecilijanskega društva, ki je ob jednom škof v mestecu

s tega stališča razmisljati našega narodnega gibanja, nas ne bodo nikedar umevali in se tudi nikedar ne bodo mogli povspeti do — pravičnosti nam nasproti.

Tožba banova na opozicijo.

Iz Zagreba, 19. avgusta.

Ko je v zadnjem zasedanju hrvatskega sabora opozicija prigodom razprave o izvanrednem proračunu oponesla banu, da se v desetih letih njegove vlade ni storilo za Hrvatsko, kolikor bi se bilo moglo in moralo pri tolikih dohodkih, ki jih ima Hrvatska, dokazoval je napadeni v dolgem govoru vsa dela, ki jih je njegova vlada izvela, in da narod hrvatski nima vzroka, pritožiti se na njegovo upravo. Rekel je v tem govoru pa tudi prav čudne besede, da mu je namreč prav težko slišati neopravdane ugovore nekih poslancev, ki se morda sami nočejo prepričati o blagonosnem njegovem delovanju na Hrvatskem. Ker ban vselej zadnji govori, ni mu mogel nobeden opozicijskih poslancev odgovoriti, kakor bi se bilo spodobilo.

Izjava banova, da ga žalosti, ko mora poslušati ugovore od poslancev, je pa vendar le malo čudna. Saj ne mine dan, da se ne bi vlada hvalila po časopisih, kako narod blagoslovja njeno delovanje in kako je vse udano sedanjemu sistemu.

Pa vendar se ugovarja, in še celo v saboru, kjer sedi ogromna večina vladna, ki zastopa ves narod! Ko bi bilo to res, potem se ne bi smelo v saboru ugovarjati, ali se vsaj na te prigovore ne bi smelo ozirati. In vendar se je ban potožil, da njegovega delovanja ne cenijo vsi, kakor je on pričakoval. Je li to kaj čudnega? Če presodimo, kdo je volil današnje vladne poslance v hrvatski sabor, potem moremo reči, da je hrvatski narod lahko nezadovoljen z današnjimi odnosi.

Neki opozicijski list je proračunal, koliko stalnih glasov ima vlada pri volitvah ter sklenil tako-le: Vseh volilcev je na Hrvatskem do 70.000. Od teh je činovnikov in učiteljev do 8000, občinskih odbornikov do 2500, Srbov, ki vedno z vlado glasujejo, 16.000, ravno tako tudi Mažari (1500 glasov), Nemci 3850 glasov in židje 550 glasov. Vseh vkup tedaj do 32.000 glasov. Vsi ti volilci so stalni, kajti činovniki glasujejo brez izjeme vselej za vlado, ker so na to primorani, v novejšem času tudi učitelji ravno tako. Srbi, Mažari in židje so tudi vedno stalni privrženci vlade že kot nasprotniki Hrvatov, a poslednji tudi iz koristiljublja, ker dobro vedó, da morejo pri svojih podjetjih tem lažje napredovati, če jih vlada podpira, kar je seveda neka nagrada za njihovo politično vedenje. Celó med občinskimi zastopniki ima vlada že precej privržencev, kar pa ni čudno, saj je poznato, da tukaj zapovedujejo kotarski predstojniki.

More se tedaj s polnim pravom trditi, da ima vlada pri vsakih volitvah najmanj 32.000 stalnih volilcev izmed 70.000, in to število odločuje, kajti ostali, ki imajo pravo glasa, so mnogi tudi privrženci vlade večidel iz sebičnih razlogov, velik del

njih pa ne pride volit, ker dobro vedó, kako se ravna kasneje z onimi, ki so glasovali proti vladi. Potem ni niti najmanj čudno, da sedi v hrvatskem saboru od 88 poslancev 76 vladnih in le 10 opozicijskih, ki so v kljub vsemu pritisku od vladne strani izvoljeni od naroda.

Čudno, zares čudno je, da ima opozicija sploh katerega poslanca v saboru, kajti na daleč je znano, kako ravna pri nas politične oblasti ob času volitev. Vsako sredstvo je veljavno, da se le cilj doseže. In vendar pri vsem tem nasilju narod pošilja opozicijske v sabor, kar je najboljši dokaz, da so Hrvati žilavi in da jih tudi današnji tako slavljene sistem ni še pridobil za-se, kakor to želi sam ban, kajti drugače se ne bi bil pritožil v saboru, da se ne proslavlja njegovo delovanje, kakor bi se moralo. Vox populi, vox Dei se mora tudi tukaj v poštev vzeti. Narod brani svoje in zahteva svoje pravice. Kar se mu s silo vriva, to on odločno odbija, ker to ne odgovarja njegovim zahtevam sedanjega časa. Borba za pravice svoje bode narod čim dalje tem bolje nadaljeval, oduševljen po svojih dosedanjih uspehih, a ni neverjetno, da se bode ban hrvatski tudi v bodočih zasedanjih vedno bolj pritožil na nezahvalnost naroda, če se bode tudi za naprej upravljalo v duhu današnjega sistema, ki je popolnoma nasproten duhu hrvatskega naroda.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. avgusta.

Proticerkvena politika na Ogerskem.

Dan 25. septembra snide se odsek ogerske gospodske zbornice. Na dnevnem redu prve seje so zakoni o enakopravnosti židovske vere, državnih matrikah, veri otrok iz mešanih zakonov in o svobodnem izvrševanju bogoslužja. Ta odsek je od nekdanj liberalen in zatorej ni dvombe, da pritrdi vsem sklepom zbornice poslancev. S tem pa stvar še ni rešena. Na Ogerskem je že večkrat gospodska zbornica ovrgla odsekovske sklepe. Večina zbornice je konservativna, samo da mnogim članom malo pomanjkuje odločnosti in se le preradi odtegujejo sejam. Obravnave o teh zakonih bodo zelo važne, ker segajo daleč v pravice cerkve in so v tesni zvezi z zakonom o civilnem zakonu. Vlada se je izjavila, da vse cerkvene predloge hkratu predloži v sankcijo. Ako se katera zavrže, bode vse delo pokopano. Civilnega zakona bi tudi ne bilo lahko uvesti, ko bi se tudi hotel, ako se ne prizna enakopravnost židovski veri in ne vpeljejo državne matrike.

Srbija. Sedanja vlada se menda ne misli kar umakniti, temveč hoče poprej poskusiti pomesti z radikalizmom. Dosedaj so v Srbiji bili največji podpiratelji radikalizma učitelji, kateri so se mnogi bolj bavili s politikom, kakor s šolo. Sedanji učni minister je sklenil šole očistiti radikalnih elementov, da ne bodo učitelji že v šoli otrokom vcepili radikalizma, kar se je sedaj že večkrat godilo. Več učiteljev se je že odpustilo iz državne službe. Učiteljske v Be-

lemgradu, ki je dosedaj bilo pravo gnezdo radikalizma, se hoče popolnoma preustrojiti. Dokler se pa učiteljske ne reformuje, se ne bodo vsprejemali novi učenci. Prihodnje šolsko leto ne bode na tej šoli več prvega letnika. — Kdo vé, če bode sedanji minister dosegel svoj namen. Bati se je, da bode s svojo vnetostjo le izobraženju naroda škodoval. V več krajih se bodo šole morale opustiti, ker odpuščenih učiteljev ni s kom nadomestiti.

Katoliške šole v Berlinu. Poslednjih trideset let se je katoliško šolstvo v Berlinu in Charlottenburgu lepo razvilo. Pred tridesetimi leti je na katoliških šolah v Berlinu bilo 34 učnih močij in 2058 učencev, v Charlottenburgu je tedaj bil 1 katoliški učitelj in 59 učencev v katoliški šoli. Predkrajci tedaj niso imeli še nobene katoliške šole. Sedaj je pa v Berlinu na katoliških šolah že 230 učnih močij in 12000 učencev, v Charlottenburgu je sedaj 16 učnih močij in kaci 920 učencev, v predkrajih Rixdorf, Friedrichsberg, Köpenik, Steglitz in Rumelsberg so tudi katoliške šole. Prebivalstvo v Berlinu se je v tem času zares podvojilo, ali katoliško šolstvo se je pa neprimerno v večji meri pomnožilo, kar kaže odločnost pruskim katolikom, ki v Berlinu postajajo faktor, s katerim bode še treba računati. Avstrijski katoliki bi v marsičem prav storili, ko bi posnemali nemške, ki žive v mnogo neugodnejših odnosih.

Anarhizem na Francoskem. V Franciji sedaj policija povsod zasleduje anarhiste, danes jih zasledi tu, jutri tam, ter jih vselej mnogo zapre. Časopisi vedno pišejo o anarhističnih zarotah in tajnih društvih. Vse se obširno in natančno popisuje. Treba je pa biti skrajno previdnemu proti takim govoricam. Če policija v sto krajih stakne anarhiste, se v 99 slučajih pri preiskavi pokaže, da se je motila, če jih tisoč zapro, je jedva eden anarhist mej njimi. Policija tava popolnoma v temi. Preiskave so pokazale, da je večinoma vse izmišljeno, kar se je pisalo o razširjenih anarhističnih društvih in zvezah. Vsaj dosedaj še nikdar niso mogli dokazati, da je kak anarhist imel mnogo zaveznikov. Največkrat se je pokazalo, da je bil sam ali imel kaka dva ali tri tovariše. Pač so pa sploh mej ljudmi že jako razširjeni anarhistični nauki, kar je pa le posledica moderne države. Dokler se država ne poprime drugih načel, anarhizma ne bodo iztrebili.

Delegacija in akademija bogoslovcev za kat. vseučilišče v Solnogradu.

Iz Gradca, 23. avgusta.

III. Konec.

III. seja — 22. avgusta. Seja se je začela z vprašanjem, kako z onimi, ki so ostavili vse semenišče? Konečno je vredil stvar č. g. Winkler, katerega mnenje je tako zapisal g. Funder: „Udje, ki izstopijo iz podružnic, postanejo udje centralne zveze; denar pa vsprejemaj posamna podružnica.“

Palestrina, rojstnem kraju nesmrtnega mojstra, s tem namenom, da bi se tamkajšnja stolna cerkev popravila.

Utemeljuje pa svoj predlog s tem, da je denarno stanje društva precej ugodno in da je obhajajočim društveni jubilej treba biti vesel in radodarnim.

Temu ugovarja Widmann, stolni kapelnik v Eichstädtu, rekoč, da Italijani zaradi svoje škandalozne cerkvene muzike in preziranja Palestrininega sloga ne zaslužijo tega daru. S tem bi društvo njih ničvredno cerkveno glasbo le odobraval.

Podpredsednik Fr. Haberl zavrne Widmannovo rekoč, da bi se s tem razžalilo sv. očeta, ki je tudi Italijan; profesor Walter pripomni, da je ranjki Witt hotel kupiti rojstno hišo Palestrinino. Ko je h koncu te živahne debate neki župnik opomnil, da bi Palestrinski cerkvi podarjeni dar nikakor ne odobraval slabe italijanske cerkvene glasbe, kakor sploh nobena miloščina ne, je bil prvotni predlog (Fr. Schmidtov) s precejšnjo večino vsprejet. Tako se je zvršila ta neprijetna disonanca, ki je jedina kalila slavnostno veselje.

Na to je župnik dr. Walter, predsednik Cecilijanskega društva za rottenburško škofijo, predlagal, da bi škofje dobili večjo oblast glede društvenih zadev. Do sedaj je namreč imel generalni predsednik oblast, potrditi predsednike za posamezne škofije, opominjati je in če je treba, siliti, da odstopijo

(dr. pr. čl. VI., § 13., št. 5.). Po predlogu Walterjevem pa bi škofje imeli pravico, potrditi predsednike za svojo škofijo in generalni društveni predsednik bi ne smel jih odstaviti, ampak le pritožiti se zaradi njih pri dotičnem škofu. Po dolgi debati, katere so se udeležili Haberl, Mitterer in Karlon je obveljal Karlonov posredovalni predlog, po katerem generalna pravila ostanejo sicer nespremenjena, da se pa doda § 15, 1 pravil za posamične škofije dodatek, da se mora predsednik v dotični škofiji voliti zmirom s sporazumljenjem škofovim.

Gledé Cecilijanskih pravil za pojedine škofije predlaga nadalje prelat Karlon, da se jim doda stavek: „Vsi udje župnijskih društev postanejo s tem, da so sprejeti v župnijsko društvo, ob enem udje diecezanskega in splošnega društva Cecilijanskega.“ Isto velja tudi za ude kacega diecezanskega društva.

Da bi pa morala posamna društva plačevati vseobčnemu društvu nekaj odstotkov svojih vsakoletnih dohodkov, kakor je hotel monsignor Karlon, zbor ni dovolil.

Na to se je volilo novo predstojništvo. Splošnim (generalnim) predsednikom je bil zopet izvoljen msgr. Fr. Schmidt s 122 od 168 oddanih glasov. Za podpredsednika sta bila per acclamationem potrjena Fr. Haberl in prošt Mitterer. Prelat Karlon se zahvali predsedniku in predlaga trikratni „Hoch“ predstojništvu.

Predsednik se zahvali ter naznani veselo no-

vico, da je slavn avtor nemških pesmaric, rajnik Jožef Mohr, zapustil društvu 50.000 mark, katerih obresti so namenjeni generalnemu predsedniku za potne troške pri inspekcijah.

Občni zbor se zaključil z nautušenimi slavklici, ki so veljali imenovanemu dobrotniku in društvu samemu.

(Konec sledi.)

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel — a —.

XIX.

Jetnišničar šel je pod najinim oknom ter nama ukazal molčati.

Kak nesrečen vojvoda Normandijski? premisljeval sem. Ali ni to naslov, ki so ga dali sinu Ljudevita XVI.? A ubogi ta otrok je brez dvojbe vže davno mrtev! Torej je moj sosed jeden izmed onih nesrečnih ljudij, ki so poskusili, zopet oživeti ga.

Nekaj jih je vže trdilo, da so Ljudevit XVII., spoznali so jih za lupeže, kako more ta najti večjo vero?

Akoprav sem še poskušal dvomiti, kako da je ta stvar, premagala je v meni vendar nepremagljiva nevera in premagovala je vedno bolj. Navzlic temu nisem hotel zaliti reveza, naj mi dopoveduje kakršne bedarije hoče.

Kmalu potem začel je zopet peti, na kar sva zopet govorila.

Razpravljalo se je dalje, ali bi ne bilo dobro, da se ustanovljajo podružnice društva, kjer bi se delovalo za kat. vseučilišče. Nekaterim je predlog dopadel, a drugi so se ga zbalili in niso hoteli določiti ničesar; nekdo je menil, da ni treba sklepa, marveč le navoda; in ker so odposlanci tu iz vseh semenišč — torej znajo za stvar eo ipso.

Zopet je bilo težko določiti kraj, kje bode delegacijski shod. Nekateri so imenovali kraj, kjer bode katoliški shod, a drugim ni predlog ugajal: ker katoliški shod ni vedno za počitnice in tudi ne v kraju, kjer bi odposlanci vspešno mogli delovati. Tudi o tem se ni določilo ničesar.

Pa znova je vstal g. Fr. Funder in vprašal dunajskega odposlanca, ali bi se ne mogli združiti kot vseučiliščniki s podružnico dunajsko? Odposlanec mu zanika vprašanje, ker semeniško predstojništvo bi ne dovolilo tega. A Funder ne ožjenja: „Mi bi radi bili v vedni zvezi in poznali bi radi vse delovanje — in svojim dolžnostim ostati hočemo zvesti!“ Vsem je ugajal vseučiliščnik, a kako mu ustreči? Slednjič si je sam izmislil zvezo: „Ni mogoče torej, da bi se združili z bogoslovci; pač pa bomo kot privatno društvo pridruženi kaki podružnici.“

Pri tej priliki se je tudi nekoliko govorilo o bojih, ki vladajo med bogoslovci in akademiki raznih narodov. Gospod iz Gorice je govoril: „Delujte na to, da se narodnosti združijo v prijateljske zveze — ker Slovani se res preveč osamljajo . . . od jezika se ne more živeti; tudi naših idej jezik še ne bode uresničil . . . toda prosim Vas, da ne sodite ostro mladih slovanskih bogoslovcev.“

Znanemu Goričanu zaklicali smo burno pohvalo i Nemci i Slovani. . . .

IV. se ja. — Nastopil je Fr. Funder in govoril o leposlovju: „Nočem govoriti dolgo, samo to povem, kar sem slišal — „Druckerschwärze, Geld, Regieren die Welt!“

Da, ne samo kapital je nam poguben, marveč tudi podlo slovstvo . . . in dokler občinstvo bere slabe spise, ni mogoče, da bi časi bili boljši. Toda kako zaprečiti slabo slovstvo in razširjati dobro? Pustimo slabo in delujmo za dobro; naročujmo in razširjajmo dobre časopise; žrtvujmo se — „eine Krämerseele gehört nicht unter uns!“ Dobro je tudi, da se ustanovljajo „Čitalnice“, da dopisujemo radi in mnogo — da delujemo za vse katoliške liste: bodi „Reichspost“ ali „Vaterland“ — jaz menim, da je eno: „der Knoblauch stinkt und der Knoblauch riecht übel!“

Prišel je zadnji večer, začeli smo ga radostno navdušeni z „Gaudeamus igitur“. Vodili so pa veselo družbo trije vseučiliščniki, vže znana J. Kronberger in Fr. Funder, pa Joh. Trenker. Prvi je napil celi družbi; z lepimi besedami pozdravljal je nas in odslavljal: „Pozdravljeni mi, ki ste dospeli iz daljnih pokrajin do nas — nesite i domov najboljše spomine od nas . . . Bog vedi, ali smo Vas zadovoljili! Toda storili smo, kar je bilo mogoče nam.“ Isti vseučiliščnik nazdravil je i gospodu iz Gorice, kateri si je pridobil srca vse delegacije. . .

Mojemu vprašanju, kaj da je, odgovoril je da je prav res Ljudevit XVII. in hudo je začel zabavljati Ljudevitu XVIII. svojemu strijcu, ki se je bil polastil njegovih pravic.

„Kako pa to, ali niste mogli spraviti teh svojih pravic v veljavo takrat, ko so se zopet uvedli Burboni na prestol?“

„Takrat ležal sem v Bolonji na smrt bolan. Komaj sem se malo pozdravil, hitel sem v Pariz ter se predstavil najvišjim oblastim, a kar je bilo, je bilo: krivični moj stric me ni hotel več poznati; moja sestra združila se je z njim v mojo pogubo. Samo princ Condé me je sprejel z odprtimi rokami, a njegovo prijateljstvo pomagalo mi ni nič. Nekega večera napali so me na pariških ulicah morilci, oboroženi z bodali in komaj sem jim ušel. Nekoliko časa bil sem še v Normandiji, potem pa sem se povrnil na Laško ter se nastanil v Modeni. Od tu pisaril sem neprenehoma vsem vladarjem po Evropi, posebno caru Aleksandru, ki mi je odgovoril jako uljudno, jaz nisem obupal, da pridem enkrat vendarle do svojih pravic, ali, ako bi se vže ne priznale moje pravice do prestola francoskega iz političnih ozirov, da se mi vsaj odločijo dostojni letni dohodki. A kar me primejo, ženó na mejo modensko in izročé tukajšnji vladí. Sedaj sem uže osem mesecev tu pokopan in Bog vé, kedaj da me izpusté!“

Napivali so i drugi. Posebno zanimiv je bil g. prof. Zettel: (ko je vstal, so mu ploskali). „Rad bi videl, čemu to ploskanje! (Znova ploskanje!) No, molčati moram sedaj! Toda oni oče „Caroline“ nisem jaz — marveč vera katoliška: ona ima idejale, ki jih človek nima . . . če sem pa jaz vže kaj pri „Caroline“ — sem le njen krstni boter: zraven sem bil, ko so jo krstili . . . Želim pa, da ono dete raste, se razvija in cvete: „Carolina“ je kamen, „Zweigverein“ je drugi kamen — take kamne zbirajmo, in grad sezidamo, od koder se ne bode bati nam viharjev sveta! „Oglasil se je tudi graški studij. prefekt, dr. Haring, in povdarjal je, naj vedno ohranimo sedanjo navdušenost v viharjem življenji, bodimo značajni in trdni — in vedno bomo mladi.“

V imenu vseh zahvalil se je bogoslovec Lettner z iskrenimi besedami za prijazni vsprejem in gostovanje.

Tako smo dovršili delegacijski shod, ki bode gotovo mnogemu še dolgo v spominu — posebno pa ono semenišče, kjer je dobrotna roka msgr. rektorja gostila nas brezplačno. . . . Pozdrav pošiljam vsem znancem in prijateljem na Slovenskem — „jaz pa idem gori na Zg. Štajersko!“ Aut. Pl.

Šesti glavni zbor „zaveze slov. učiteljskih društev v Gorici“.

(Izvirni dopis.)

Z Notranjskega, 21. avg.

Ni moj namen, da bi obširno popisoval vse točke tega zanimivega zbora, nego omenim le ob kratkem, da je bil zares lep in impozanten. Ze popoldne in zvečer 15. t. m. je prihitelo v Gorico mnogo učiteljev iz vseh krajev naše mile slovenske domovine. Še več jih je pa privrelo dne 16. t. m., posebno z Goriškega. Zbor se je vršil popolnoma po znanem programu. Ob 10. uri zjutraj so 16. avgusta zborovali razni odseki v raznih sobah c. kr. učiteljišča. Prof. Koprivnik iz Maribora je poročal v kmetijskem, nadučitelj M. J. Nerat iz Maribora v Slomšekovem, a Janko Leban, nadučitelj iz Begunj v odseku za ocenjevanje slov. mladinskih spisov. Zadnji poročevalec je naznanil, da se je za razpisano nagrado 100 K. za najboljšo povest oglasile jeden natečajatelj ter nagrado tudi dobil. Za razpisanih 5 cesarskih cekinov za najboljše pesmice za mladino, pa se ni oglasil nikdo; vendar pa se je nadejati, da dobimo v kratkem tudi tako zbirko. Gospod poročevalec, se je v toplih besedah spominjal umrlega Josipa Freuensfelda ter izrekel srčno zahvalo gosp. prof. Bezenšek u, ki je lastnega žepa dal denar za razpisani nagradi; zahvalil se je pa tudi vsem časnikom, ki so brezplačno natisnili dotična natečaja. — Pri banketu v „Grand Hôtel Suda“ ob 1. uri popoldne je bilo živahno gibanje. Banket je je štel 150 kuvertov, a blizu toliko oseb je prišlo na Sudov vrt le na pivo ali vino. Bilo je navzočih tudi več gg. duhovnikov, mej njimi dr. Ant. Gregorčič. Vrsto napitnic je začel gosp. Vojteh Ribnikar, naduč. v Dolenjem Logatcu ter predsednik društva.

Vsemu njegovemu govorjenju nisem kar nič verjel. A da je tu pokopan, bila je resnica in občutil sem zanj gorko sočutje.

Prosil sem ga, naj mi v kratkem pove svoje življenje. Pravil mi je vse natančnosti Ljudevita XVII., koje sem vže vedel, kako je z njim postopal hudobni črevljar Simon; kako so ga zapeljali, da je povedal nesramno laž o nenravnem vedenju uboge kraljice, svoje matere itd. itd. In nazadnje, ko je bil zaprt, prišel je po noči enkrat narod, da ga oprosti; topega dečka, Mathurina po imenu, dali so na njegovo mesto, on pa je ušel. Na cesti bila je kočija zaprežena s štirimi konji, jeden konj pa je bil lesen stroj, na koji so ga posadili. Prišli so srečno do Rena, čez mejo, general . . . (povedal mi je ime, kojega se ne spominjam), ki ga je bil oprostil, bil mu je nekaj časa odgojitelj oče, poslal ali peljal ga je potem v Ameriko. Tam je mladi kralj brez kraljestva mnogo je skusil, trpel je lakoto v puščavi, bil je vojak, živel češčen in srečen na dvoru braziljskega kralja, obrekovan, preganjan bil je prisiljen bežati. Povrnil se je v Evropo koncem Napoleonovega cesarstva; v Napolju imel ga je Joahim Murat zaprtega, ko je bil zopet prost in ravno na tem, da bi zahteval za se prestol francoski, prišla ga je v Bolonji ona osodna bolezen, mej katero so kronali Ljudevita XVIII. (Dalje sledi.)

Napil je navzočni č. duhovščini, katera naj bi vzejmno delovala z učiteljstvom v prosep mile naše mladine in naroda. Odgovoril mu je č. g. L. Lacina, kapelan v St. Petru pri Gorici. Vršile so se še druge kaj lepe napitnice, a najbolj navdušujoča je bila dolga napitnica državnega poslanca veleč. g. dr. Antona Gregorčiča. Napil je značajnemu, vrlému slovenskemu učiteljstvu.

Po banketu ob 4. uri se je pričelo glavno zborovanje v telovadnici ženskega c. kr. učiteljišča. Tu je vrhu drugih odličnih gostov: dr. Gregorčiča, direktorja Hafnerja, prof. dr. Kosa itd. bilo zbranih kakih 300 učiteljev, med njimi blizu 50 učiteljic! Po presrčnem pozdravu g. predsednika V. Ribnikarja, ki naznani, da ima „Zaveza“ je nad 1500 udov, izpregovori vladni zastopnik g. baron Winkler, sin bivšega dež. predsednika na Kranjskem. Učiteljstvo je k njegovim dobrovoljnim besedam živahno ploskalo.

Potem je predaval nadučitelj opatjeselski in slovenski pisatelj g. Peter Medvešek o predmetu: „O preosnovi učnih knjig za slov. ljudske šole“. Za njim pa je govoril nadučitelj in urednik „Popotnikov“ v Mariboru g. M. J. Nerat. „O preosnovi naših ljudsko-šolski čitank“. Torej sta gg. govornika govorila o jednom in istem predmetu, le vsak s svojega stališča. Nalogo sta rešila izvrstno. Debate so se vdeležili gg.: Ivan Krajnik, nadučitelj v Podmeltu na Tolminskem; Anton Klanjšček, učitelj na Štajerskem; Janko Leban nadučitelj v Begunjah; Frančišek Bajt, naduč. v Ajdovščini. Znamenit je bil predlog g. Ivana Krajnika, naj bi nova berila imenovala pogostejše — Jezusa Kristusa. S tem bi se slov. učiteljstvo na najložji način odkrižajo očitanja, da je naša šola — brezverska.

Ker ni bilo več časa, prečital je g. Ivan Bano, učitelj v Divači svoje stavke ali tēze o predmetu: „Nabirajmo za ustanove učiteljskim otrokom in sirotam“. Ti stavki kakor tudi nekateri drugi predlogi se izročijo upravnemu odboru v pretres. Omeniti moram še, da si je „Zaveza“ izvolila dva častna člana: direktorja na c. kr. učiteljišču v Mariboru, g. H. Schreinerja in urednika „Popotnika“, g. M. J. Nerata. Tudi je odposlala deputacijo k goriškemu okrajnemu glavarju in udanostni telegram njegovemu veličanstvu cesarju Francu Jožefu.

Potem so se vršile razne volitve. V ocenjevalni odbor za slov. mladinske spise so bili voljeni ti - le gospodje: Janko Leban, naduč. v Begunjah (načelnikom); Hinko Podkrajšek, učitelj na Kranjskem; Ludovik Černej, učitelj v Makolah na Štajerskem; Davorin Judnič, učitelj v Trnovem na Notranjskem in Matej Kante, nadučitelj v Sežani. G. Vojteh Ribnikar je bil zopet voljen, za predsednika „Zaveze“ njegovim namestnikom pa g. Ivan Lapajne, ravnatelj meščanske šole v Krškem.

Ob tej priliki se je tudi sklenilo izdavat i „Knjižnico za mladino“, katerej bode založnik (in menda tudi urednik) bivši učitelj, sedaj urednik „Soče“, g. A. Gabršček v Gorici. Izhajal bode vsak mesec po 1 trdno vezan snopič, kateremu, 64 strani obsežnemu, bode cena le 15 kr.

Po 7. uri zvečer je zborovanje končalo. Ob 8. uri pa je začela beseda v goriški čitalnici. Dvorana je bila tako natlačena, da je vladala v nji tropična vročina. Vse točke programa so se vršile prav dobro. Nad 100 glav broječi mešani zbor pod vodstvom g. Ambroža Poniža, naduč. v Rihenbergu, držal je je prav dobro, da-si so gg. učitelji in gdč. učiteljice imeli le jedno pevsko vajo. Poseben efekt je napravila društvena himna „Zavezna“, kateri je besede zložil g. J. Leban, uglasbil jo je pa znani skladatelj dr. G. Ipavec. — Pela se je s spremljevanjem orkestra. Gdč. Schaup je izbornó deklamovala Gregorčičevo „Soči“, prav kakor nalašč zloženo za — Gorico. Isto tako je mlada učiteljica gdč. Irma Klavžarjeva dokazala, da je umetnica na klavirju.

Pri besedi je bil navzočen tudi okrajni glavar g. vitez Bosizio.

Po besedi, ob 10. uri zvečer je vse drlo na vrt „Grand Hôtel Suda“. Tu se je razvilo kaj živahno življenje; navzočih je bilo kakih 400 oseb! Tu je prečital gospod Porekar, naduč. s Huma pri Ormožu na Štajerskem došle telegrame, katerih je bilo 11 in jedno pismo.

Drugi dan so se nekateri napotili v Cerkno, kjer se je odkrila spominska plošča matematiku dr. Močniku. Zopet drugi so si ogledali goriško mesto ali se z vlakom odpeljali v Trst. Pozabiti ne smemo, da smo bili tudi na Kostanjevici, kjer so nas čč.

oo. frančiškani zelo prijazno sprejeli ter nam pokazali grobovje, kjer počivajo nekateri francoski velikaši. Bodi blagim in prijaznim oo. frančiškanom s tem izrečena najiskrenejša zahvala!

Konečno omenim še, da smo bili s postrežbo in s prenočišči pri „Sudi“ prav zadovoljni, v kavarno pa smo zahajali k Schwarzu, ki je nasproti hotela „Suda“. Izživani nismo bili od nikogar.

Kakor se čuje, bode sedmo glavno zborovanje „Zaveze“ k letu o tem času na Kranjskem najbrž v Novem Mestu, da si ogledamo dolensko stran. Taki zbori so silno koristni, ker z njimi se goji bratska vzajemnost med slovenskim učiteljstvom. Slovensko učiteljstvo samo pa o takih prilikah spozna svojo domovino in se za njo v ljubezni ogreva. In kako bi ne? Saj je že naš prerano umrl Jos. Freuensfeld (Radinski) zapel:

»Slovenski svet, ti si krasán!
Ti poln nebeske si milote,
Ti poln največje si lepote,
Ti biser méni vse zemljé!»

Koledar

za 35. teden leta 1894.

Nedelja, 26. avgusta: 15. pobink.; evang.: Jezus obudi mladeniča v Najmu, Luk. 7.; Ceferin pap. Ponedeljek, 27. avgusta: Jožef Kalas. Torek, 28. avgusta: Avguštin šk. Sreda, 29. avgusta: Obglavljenje Jan. Krst. Četrtek, 30. avgusta: Roza Lim. Petek, 31. avgusta: Rajmund Nol. spok. Sobota, 1. septembra: Tilen op. — Lunin spremin: Mlaj 30. avgusta ob 9. uri 2 m. zvečer. Solnce izide dne 30. avg. ob 5. uri 24 minut; zaide ob 6. uri 37 minut. Dan se skrči v mesecu septembru za 1 uro 38 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. avgusta.

(† Župnik in častni kanonik tržaški Janez Koman) umrl je danes popoldne ob dveh, po kratki bolezni tukaj v Ljubljani, kamor je prišel obiskat svoje sorodnike. Rajni bil je doma v Dravljah nad Ljubljano, in brat lani umrlega sežanskega župnika. Naj v miru počiva!

(Odkritja Cigaletovega spomenika na Črnem vrhu) in skupne slavnosti udeležé se nadalje po zastopnikih: Nar. Čitalnica iz Planine in Vipave, Bralno društvo iz Gor. in Dolenjega Logatca, kakor mnogo osebnih čestilcev pokojnega in zaslužnega moža. Več o tem glej v uvodnem članku.

(Blagoslovljenje nove duhovske bolnišnice.) Danes popoldne ob 11. uri blagoslovili so prevz. g. knezoškof ljubljanski novo poslopje usmiljenih sester, ležeče vetric nove deželne bolnišnice, v katerem je odločeno drugo nadstopje za bolne duhovnike ljubljanske škofije. Razven tega ima v tej hiši nekatere prostore trgovsko bolniško društvo ljubljansko za svoje bolne člane. Povabilu prevz. gosp. knezoškofa odzvala se je radovoljno kranjska hranilnica, ki je darovala za duhovsko bolnišnico 10.000 gld., ter je bila zastopana po svojem predsedniku Josipu Luckmanu, uradnem vodji Dr. Josipu Suppanu, podpredsedniku, dr. Antonu Pfeiffererju in članih direktorija O. Bambergu, P. Lassniku, H. Maurerju in L. Zesekotu. Dalje bil je navzoč predsednik trgovskega bolniškega društva g. Matej Treun s tremi drugimi gospodi istega društva. Po svetem opraviu usedli so se gospodje k malemu zajuterku, pri katerem so prevzvišeni g. knezoškof izrazili kranjski hranilnici iskreno zahvalo za velikodušni dar, s katerim je omogočila, da se je moglo delo tako hitro dovršiti ter nazdravili g. predsedniku in vsem navzočim članom direktorija, želeč njim in društvenemu delovanju blagoslov božji. — Na to zdravico odgovoril je predsednik kranjske hranilnice gospod Josip Luckmann s tem, da je napil na zdravje kranjski duhovščini kateri se ima hranilnica kranjska veliko zahvaliti zato je bilo vodstvo kranjske hranilnice jako veselo ko je našlo lepo priliko, da je moglo svojo hvaležnost do duhovščine tudi v dejanju pokazati, kar je storilo s tem, da je dovolilo dotično podporo s soglasnim sklepom. Konečno zahvalil se je g. Treun g. prednici usmiljenih sester za to, da je radovoljno odkazala tudi članom trgovskega bolniškega društva prostor v svoji hiši ter pil na zdravje njeno in vseh navzočih.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Za spovednika in vodjo cerkve pri č. gg. uršulin-

kah v Skofji Loki je imenovan g. Rok Merčun, katehet na dekliški šoli pri uršulinkah v Ljubljani, za spovednika in cerkven. vodjo pri č. gg. uršulinkah v Ljubljani pa g. Valentin Eržeu, kapelan pri Sv. Petru v Ljubljani. Kot župni upravitelji so imenovani naslednji gg. kapelani: Ivan Bartelme, kapelan v Preserju, za Spodnji Log (Unter Lag) na Kočevskem, Ivan Vavpotič, kapelan v Selcih, za Št. Lenart pri Selcih, Ivan Lesar, kapelan v Slavini, za Peče, Jožef Seigerschmied, kapelan v Kostanjevici za Zaplano. Premeščena sta kot ekspozita: Frančišek Pokorn iz Stare Loke v Besnice pri Kranju in Frančišek Hiersche iz Zagorja ob Savi v Vrhpolje pri Moravčah. Premeščeni so nadalje gg. kapelani: A. Plečnik iz Trnovega v Ljubljani k sv. Petru v Ljubljani, Frančišek Ferjančič iz Trnovega pri Ilirski Bistrici v Trnovo v Ljubljani, Tomaž Rožnik iz Polhovega Gradca v Zagorje ob Savi, Ivan Šiška iz Smarijav Vodice, Anton Medved iz Črnomlja v Smarije, Avguštin Sinkovec iz Žužemberka v Staro Loko, Henrik Povše s Krke v Žužemberk, Ivan Zabukovec iz Križevga pri Kostanjevici v Slavino. Novonameščeni so kot kapelani naslednji gg. novomašniki ozir. sem. duhovni: Valentin Marčič v Polhovem Gradcu, Frančišek Žužek v Trnovem pri Ilirski Bistrici, Ivan Pristov v Črnomlju, Feliks Knižek v Preserju, Matija Kastelic v Kostanjevici, Ivan Medved v Križevem pri Kostanjevici, Anton Mezek v Selcih. Kot katehet na dekliški šoli pri č. gg. uršulinkah je nameščen č. g. Alojzij Stroj, kapelan v Črnuem Vrhju. Na njegovo mesto pride g. Vincenc Čibašek, kapelan na Mirni. Novomašnik g. Rafael Winkler, kot kapelan na Mirno.

(Osebnosti.) Dvorni svetnik Karol Klimbacher je imenovan podpredsednikom c. kr. dež. nadsodišča v Gradcu. — Okr. sodišča kancelist v Rottenmannu Fr. Kramberger je premeščen v Maribor.

(Gimnazija v Kranju.) Prva dva razreda, ki se otvorita s prihodnjim šolskim letom, bodeta začasno v starem poslopju. V svrhu nove zgradbe se bode v kratkem vršil ogled stavbišča, da se delo hitro prične. Kot suplent na novo gimnazijo pride z ljubljanske realke g. Val. Korun.

(Dar za dijaško kuhinjo.) Državni poslanec pl. Globočnik-Sorodolski poslal je županstvu v Kranju 50 gl. kot prispevek za dijaško kuhinjo, ki se vstanovi ondi s pričetkom šolskega leta 1894/95. Slava! Vivat sequens!

(Dopolnilne volitve na Koroškem.) S Koroškega, dné 24. avg.: Dne 22. t. m. so se končale prvotne volitve za izpraznjena državnozborska mandata. Njih izid je na Zgornjem Koroškem v volilnem okraju Šmohor-Špital za krščansko-konservativno stranko prav povoljen in po došlih poročilih smé upati konservativni kandidat Peitler na večino kakih 7 glasov, ako izvoljeni in kot konservativni proglašeni volilni možje ostanejo trdni, pridejo do zadnjega na volišče in se ne dadó zapeljati po nasilstvu nasprotnikov. Takega skrajnega nasilstva in zvutih mahinacij od nasprotni strani gotovo ne bode manjkalo, ker nasprotniki bodo izvestno napeli vse moči, da ohranijo koroški stari glas liberalnega „Musterland“-a. Upajmo, da se jim ne posreči, da zmaga katoliška stranka. — Vseh volilnih mož v tem volilnem okraju je 150. Po došlih poročilih je v šmohorskem okraju voljenih 31 krščanskih mož (od 48), v špitalskem pa 51 od 100! Slovenskih glasov je za Peitlerja 12 od 13. — Neugodno stojé razmere za kat. stranko v št. vidskem okraju, kjer je v obče težavnejše stališče za katoliško stranko in se tudi ni toliko delalo, kot na Zg. Koroškem. Meročajni faktorji so izvzemši nekatere častne izjeme, držali roke križema, da so v premnogih občinah glasovali za nasprotnike, kjer bi bili brez težav lahko izvolili krščanske volilne možé. Tu niti krščanski kandidat ni postavljen in izvoljen bode gotovo nemški nacijski kmet Černik. — Izid prvotnih volitev na Zg. Koroškem nam kaže, da se dá z vztrajnim delom in krepko odločnostjo mnogo doseči tudi v dosej povsem zanemarjenih krajih.

(V Celovcu) napravijo prihodnjo nedeljo dné 26. t. m. socijalni demokratje shod pod milim ne-

bom. Sklicuje ga črevljár Wögerer. Od mestnega odbora so zahtevali naj jim za shod prepusti »Cardinalplatz«; jeden mestnih očetov je celo predlagal, da bode demonstr. shod sredi mesta na novem trgu. Privolili so konečno, da se vrši na prostornem igrališču blizu nove gimnazije.

(Iz Konjic) se nam poroča, da je dné 24. t. m. tamošnji g. nadžupnik in dekan, knezoškofje svetovalec Jernej Voh »vidil Abrahama«, dopolnivši svojega življenja petdeseto leto. Neumorno delavni gospod je luč sveta zagledal pri Sv. Egidiju blizu Velenja dne 24. avgusta 1844. Študije dovršivši je moral nekoliko počakati, dokler je zakrament sv. Reda vsprejel dne 1. septembra 1867. Kapelanoval je na Vranski (1867—69), v Slovenji Bistrici (69—70), v Konjicah (70—78), potem pri Novicerkvi (78), odkoder je l. 1882 odšel župnikovat k Sv. Martinu v Rožni dolini. Dne 8. junija 1892 postal je nadžupnik v Konjicah.

(Cesta v Solčavo) bode kmalu dodelana, le škoda, da je v kratkem plaz dvakrat čez njo potegnil. Sedaj se začinja popravljati cesta od Ljubnega do Luč.

(Blagoslovljenje nove koče „Slov. planinskega društva“ na Moliški planini.) Poroča se nam: 16. t. m. blagoslovil je ob 7. uri zvečer preč. gosp. Miloš Šmid, župnik solčavski, novo kočo, prvo »Slov. plan. društva« v štajerskih planinah. Po opravljenih molitvah in kratkem nagovoru poprime besedo neutrudljivo delavni predsednik »Savinjske podružnice« g. Fr. Kocbek, nadučitelj gornjegrajski; zahvali preč. g. župnika ter oba duhovnika-asistenta za blagoslovljenje koče, spominja se raznih dobrotnikov, mej temi se posebno milostnega knezoškofa ljubljanskega, ki so ves potrebni les brezplačno podarili, ter oddá ključ glavnemu predsedniku g. prof. Orožnu. V izbranih domačih besedah podá potem gosp. Orožen zgodovino slov. turistik, spominja se prvega slov. turista goriskega korarja Staniča, zatem Vodnika ter preide na delovanje »Slov. plan. društva«, katero obhaja danes praznik v narodno probujenje v Solčavskih planinah ter odpira novo »Kocbekovo kočo«; zdaj se odkrije plošča nad vratni, ter burni »živili« so zagrmeli v podnožju orjaške Ojstrice. Da so se v prijateljskih krogih vršile zatem v koči običajne napitnice in besede, ne bodem omenjal. Koča je zidana, delana zelo solidno in jako prostorna. V knjigo se jih je prvi dan že vpisalo 47. Vsa zasluga gre g. Kocbeku ter vrlému podporniku univerze g. prof. Frischaufu, kateri je voljen častnim članom »Slov. plan. društva«.

(Novo mašo bode imel 26. t. m. gosp. Martin Pirtovšek na Paki.

(Naš domači kipar g. Alojzij Gangl), kateri, kakor je našim čitateljem že znano, s pričetkom bodočega šolskega leta nastopi službo strokovnega učitelja za figuralno plastiko na ljubljanski strokovni šoli, dospel je že v Ljubljano, da dovrši svoje najnovejše delo, relief iz kararskega marmorja, naslovljen »Maria in stellis«. To je skupina, kažoča Mater Božjo z božjim detetom in mladim sv. Janezom. Relief, na katerega že sedaj opozarjamo vse prijatelje cerkvene umetnosti, bode od dné 8. do dné 15. septembra razstavljen na strokovni šoli.

(Pomiloščenje.) Z današnjim dnem je presvetli cesar pomilostil štiri kaznjenci v moški kaznilnici na ljubljanskem gradu. Pomiloščeni so: Lavrič Val. za 1 leto, 4 mesece in 4 dni; Ortar Anton za 1 mesec; Rugel Matej za 1 leto in 5 dnij; Vodenik Janez za 1 leto, 2 meseca in 25 dnij.

(Anarhistični atentat v cerkvi M. B. na Sv. Gori.) Telegram »Slov. Narodu« v atentatu anarhistov na romarsko cerkev Matere Božje na Sveti Gori je do cela neosnovan. Po Furlaniji govorilo se je splošno o enakem atentatu na romarsko cerkev na otoku Barbani. Tudi ta napad je do cela izmišljen. Kaj pomenjajo taka poročila?

(Slovenske pesmi) za moške glasove. — Zložil in sl. pevskemu društvu »Nabrežina« udano poklonil H. Volarič. Op. 10. — Cena 85 kr. s pošto. Naročuje se: H. Volarič v Devinu (Duino) na Goriskem. — S tem naslovom je izdal g. Volarič lepo glasbeno zbirko 13 pesmij večinoma vzbujajočih slovenski narod na delo za dom in rod. — Zbirka je priporočila vredna vzlasti za slovenske pevske zборе.

(„L' Alba“) („Zora“) je ime novemu tedniku, ki je izšel pretečeni četrtek v Bovinju — namesto umrlega „Il Risveglio“. O veljavi tega časopisa spregovorimo o svojem času.

London, 24. avgusta. V Sōulu je bil po ulicah boj mej Japonci in Korejci, pri katerem je bil ubit japonski poslanik. Ubili so ga nekda lastni rojaki.

Popolnoma svilene tiskane foularde
od 75 kr. do gld. 3-65 meter — (kacih 400 različnih baž)
— potem **orbo, belo in barvasto** svileno blago od 45 kr.
do gld. 11-65, gladko, progasto, prizgasto, vzorčasto, damasti
itd. (kacih 240 različnih baž in 2000 različnih barv, na-
črtov itd.) poštnine in carine prosto. Vzorci pošljejo se z obratno
pošto. Pisma veljajo 10 kr., dopisnice 5 kr. v Svico.

Tovarna za svileno blago G. Henneberg
10 2) (e. in kr. dvorni založnik v Carihu (Zürich). (16-11)

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
opazovanja	urakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.	740.4	15.6	zm. vzh.	jasno	
24. u. pop.	739.8	27.0	sl. jzap.	"	00.0
9. u. zveč.	740.1	19.2	sl. zapad	"	

Srednja temperatura 20.6 za 2-6° nad normalom.

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n.
domoljubne gospode nastopne darove:

Neimenovan dobrotnik 100 kron	gld. 50.—
Srebrnom ašniki ljubljanske ško- fije, obhajajoči dne 7. avgusta t. l. petindvajsetletnico svojega mašništva pri Mariji pomagaj na Brezjah, so zložili 260 kron, od katerih so da- rovali:	
Janez Berlic, župnik v Mošnjah	10.—
Janez Hladnik, kurat na Gočah pri Vipavi	15.—
Anton Hočevvar, župnik na Bre- zovici pri Ljubljani	10.—
Jurij Jaklič, župnik v Gotenich na Kočevskem	10.—

Jakob Kalan, župnik v Moroven	gld. 20.—
Anton Lovšin, župnik na Dobrovi pri Ljubljani	10.—
Jožef Pekovec, kurat v Lomu pri Trzinu	5.—
Matija Prijatelj, župnik v Strugah	10.—
Mihael Saje, župnik v Stangi	10.—
Frančišek Schweiger, župnik na Radovici	15.—
Frančišek Špendal, župnik v Trzinu	15.—
Gospodje uradniki v Velikih Laščah 4 krone	2.—
Matevž Preželj, župnik v Mav- čičah pri Kranju	10.—
Janez Čibašek, župnik pri sv. Vidu nad Cerknico	1.—
Frančišek Kušar, ekspozit v Be- gunjah pri Cerknici	2.—
Lavrencij Gerjol, župnik v La- ščah	5.—
Jernej Kosec, župnik v Škocijanu pri Turjaku	5.—
Mihael Lavtičar, župnik na Robu	2.—
Jurij Čuk, farni upravitelj in ka- pelan v Dobropoljah	1.—
Matej Rihar, kapelan v Laščah	1.—
Karol Klinar, duhovnik v p. pri Novi Štifi pri Sodražici	1.—
Devet ptičev iz Loškega potoka	3.—
Zbirka od sv. Gregorja pri Ortneku	4.—

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem
tisočero ter jim obudi mnogo posnemalcev!

V Ljubljani, dne 14. avgusta 1894.

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odseka“.

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo po-
šiljati pod naslovom: Josip Šiška, knezoškofjski taj-
nik v Ljubljani.

431 1

Podpisani javljamo žalostnim srcem, da
je previdnost božja preč. gospoda

msgr. Janeza Komana,

častnega kanonika in župnika pri „sv. Mariji Večji“
v Trstu

po kratki bolezni, previdenega s sv. zakra-
menti, v 74. letu njegove starosti, danes ob
2. uri popoldne tukaj v Ljubljani k sebi
poklicala.

Pogreb bo v ponedeljek dne 27. t. m.
ob 4. uri popoldne z Marije Terezije ceste
št. 4.

V Ljubljani, 25. septembra 1894.

Žalujejoči sorodniki.

Dijake

sprejme v stanovanje in hrano

ANA KOMATAR,

430 3—1

Špitalske ulice št. 7.

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8

opozarja prečast. duhovščino in cerkvena predstojništva na svoje dobro urejeno

podobarsko in pozlatarsko delalnico

v katerej izdeluje vsa v njegovo stroko vstevajoča se dela natančno, vestno, po
poslanih narisih ali lastnih načrtih po možno nizkih delu primernih cenah.

V zalogi ima vsakovrstna **razpela**, pripravna za misijone, procesije, šole
in zasebna stanovanja.

Naročila na **križeva pota** izvršuje prav ukusno in lično. 114 40—27

Seb. Kneipp

626 24—16

Objava.

Sladna kava, katero izdeluje tvrdka Frana Kathreinerja
in naslednikov v Stadlau-Dunaju, ima zares pred drugimi iz-
delki merodajno prednost, da ima prav kavi podoben okus in je
torej najboljše nadomestilo za zdravju škodljivo navadno kavo.

Jaz torej morem vsakemu priporočati popolnoma okusni
in zdravi Kathreinerjev izdelek in opetovano izjavljam, da
sem zaradi teh prednostij dal gospodu Francu Kathreinerju
pravico, pod mojim imenom svoj slad, kavo v celih zrnih,
prodajati, zatoj nima nobena druga firma jedine pravice
posluževati se mojega imena. S. Kneipp, kat. župnik.

Tudi kot dodatek k navadni kavi se Kathreinerjevi
Kneippa sladni kavi odkazuje prvo mesto, ker ima svojstva,
katerih dosednji surogati nikogar nimajo. 15

Previdnost!

Vzemite le bele originalne zavitke s
podobo gosp. Kneippa in z imenom **Kathreiner!**

Domača zanesljiva tvrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše

žepne in stenske ure
ure budilnice

zlate, srebrne in nikelnate ve-
rižice, medaljone, prstane, za-
pestnice, naprsne igle prodaja in
ima v zalogi

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, nasproti rotovžu.

Popravila tudi najtežavnejša iz-
vršuje tekom 14 dni. — Za blago pri
njem kupljeno istotako za natančno po-
pravo jamči. 158 24

Ceniki s podobami so franko na razpolago.

Istarska vinarska zadruga

v Pulju

usoja se naznaniti slav. občinstvu, da je **odprla**

zalogo raznovrstnih svojih vin

za Dolenjsko

in poverila zalogo gospodu

Edvardu Rozini

v Kandiji pri Novem Mestu.

Ponuja se torej slavnemu občinstvu ugodna prilika, da si
oskrbi brez posebnih stroškov **pristna, dobra istrska vina**,
katera ima v zalogi zadruga, ki se priporoča slovenskim rodoljubom
za obila naročila. 423 3—2

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

266 25—17

priporočajo po najnižji ceni:

Mosaik (chamotni) tlak

za cerkve. Pripoznalaa spričevala od že napravljenih tlakanj
so na razpolago.

Lončene peči vsake barve.

Zarezane strešnike, najboljše
nejše kritje.

**Roman in Portland ce-
ment.**

Cevi iz kamenine za vodovode,
stranišča itd.

Nasade za dimnike.

Drainage cevi za sušenje močvirnih
zemljišč.

**Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in moštarstvo!**

Mlatilnice, vitlo, triere
distilne mline za žito
reznalnice za krme
Avtomatični
aparati proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mlina za sadje
predmete za klet, sesalnice za vse namene, kakor v
obdobju: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
razpoložljive v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ
2/2 Praterstrasse Nr. 49.

Najkvalitetnejši pogoj. — Jamstvo. — Stroji se daje na poskušnjo.
Cene se se strova nižajo! Prekupovalcem znatna popusta!

9 zlatih,
13 srebrnih
kolajni

9 častnih
in priznal-
nih diplom

Kwizdov

136 20—9 IX 126 (8—6)

Korneuburški živinoredilni prašek
za konje, govedo in ovčad.
Škatlja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

Z najugodnejšim uspehom rabi se že 40 let v vseh večjih hlevih proti
pomanjkanju sile, slabemu prebavljenju, v zboljanje
ukusnega in izdatnejšega mleka.

Glavna zaloga:
Franz Iv. Kwizda
c. in kr. avstro-ogerski in
kralj. rumunski dvorni založnik
Okrožna lekarna
v Korneuburgu pri Dunaji.

Prišten
dobiva se v vseh
lekarnah
in
droguerijah
avstro-ogerske
dežele.

**Janeza Dogan-a
mizarski obrt**

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15
(v Medjatovi hiši)

prilagoja svojo dobro vrejeno zalogo

**raznoverstnega politiranega
in likanega pohištva.**

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do
40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene
madrace 8 gld. 50 kr., pulze za masne knjige itd.
Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami
zastonj in franko. 28 (12—8)

Koverta s firmo
priporoča
Katoliška Tiskarna
po nizkej ceni.

Obrtniki in trgovci, 375 26-8
člani konservativnega obrtnega društva v Ljubljani,
priporočeni osobito cenj. naročnikom z dežele:

Bončar France pleskar v Ljubljani, Rimska cesta.	Jager Janez mesar v Ljubljani, v mestni kolibi p. mes. mostu.	Sever Primož mizar za hišno opravo v Ljubljani, Gradaške ulice št. 22.
Blaznik L. v Ljubljani, Stari Trg št. 12. Zaloga najraznoverstnejšega galanterijskega blaga.	Kovač France čevljar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.	Schmelzer Bertr. stolar v Ljubljani, ob St. Jakobskem mostu.
Boucon Andrej stolar v Ljubljani, Dunajska cesta št. 7. priporoča največjo svojo zalogo najraznoverstnejših stolov natančno in trajno iz najboljših tvarin izdelanih.	Kozak Josip mesar v Ljubljani, Semeniško poslopje.	Šega Jakob jermenar v Ljubljani, Poljanska cesta.
Čamernik Ignacij kamnosek v Ljubljani, Poljske ulice št. 49.	Kregar Ivan pasir in srebrar v Ljubljani, Poljanska cesta št. 8. opozarja proč. duhovščino in cerkv. predstojništva na izvršno urejeno delalnico, v kateri izdeljuje vsakovrstno cerkveno posodo in orodje iz najzanesljivejših kovin, zlata in srebra po najnižji ceni.	Šerik Ivan krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Černe Jožef urar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.	Matkovič Dragotin brivec v Ljubljani, Pred škofijo.	Škrabec M. klepar v Ljubljani, Kongresni trg
Čermelj Jernej trgovina z južnim sadjem in zelenjadjo v Ljubljani, Semeniško poslopje.	Maté Avgust čevljar in mojster v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.	Šturm Franc krojač v Ljubljani, na Bregu št. 14.
Dolenec Oroslav svečar v Ljubljani, Gledališke ulice priporoča pristne čebelno - voščene sveče voščene svitke in mēd. Zaloga pristnega brinja in brinjevoa. Vse po najnižji ceni.	Mihelič M. ščetar in zaloga krtač v Ljubljani Florjanske ulice št. 40. Šelenburgova ulica.	Tome France pozlatar v Ljubljani, Streliške ulice
Dostal Karol tapetnik v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 31.	Ozelj Gabrijel tapetnik v Ljubljani, Tržaška cesta.	Tomšič Luka vrtnar v Ljubljani, Poljanske ulice
Brata Eberl slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja, tovarna za oljate barve, lak in pokost, Ljubljana, Franciškanske nlice št. 4. P. n. občinstvo opozarja posebno na izdelke, katere sva razstavila na obrtnijski razstavi v deželnem mu- zeji „Rudolfinum“.	Paušner Franc krojač v Ljubljani, Dijaške ulice.	Uran & Večaj pečarja v Ljubljani, Igriške ulice.
Fajdiga Filip mizar v Ljubljani, Slonove ulice.	Pauer Friderik pekár v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50.	Velkavrh Fr. jermenar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Fajdiga Ivan mobar v Ljubljani, Križevniški trg, blizala na Vrhniko priporoča in ima vedno v zalogi vsakovrstno moko in otrobe po prav nizki ceni.	Perko Franc sobil slikar v Ljubljani, Florjanske ulice.	Virk Sebastijan čevljar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Hinterlechner Karol čevljar v Ljubljani, Francovo nabrežje 23.	Petrič Fr. trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani, Špitalske ulice.	Zorman Alojzij mobar v Ljubljani, Florjanske ulice.
	Plehan Valentin izdelovatelj voščenih sveč in leotar v Ljubljani, sv. Petra cesta.	Zalaznik Jakob slastičarski in pekovski mojster v Ljubljani, Stari Trg št. 21, priporoča štirikrat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno slastičarsko in pekarsko pecivo.
	Rebek Josip ključar v Ljubljani, Francovo nabrežje, zaloga ključev iz aluminija vseh elektrotehničnih priprav hišnih telegrafov itd.	Zadnikar Henrik pasir in srebrar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17. izdeluje iz najboljših tvarin najraznoverstnejšo cerkveno posodo in orodje po najnižji ceni. Popravi in prenovi stare predmete.

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC
trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10
prodaja kakor bi bila

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za
oboje, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje itd. itd.,
vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki
izberi

drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe
in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam gg. krčmarje na svojo veliko zalogo vsako
vrstnih ledenic (Eiskasten) za pivo in jedila in gg. posestnike žag na
izborne vodne žage in pile, za kojih jakovost se jamci.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvršijo. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenj
istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko. 159 27

Kovači! Tu kupujete železo naj-
ceneje, pri pošteni vagi
in prijazni postrežbi. Poskusite, in se bodele
prepričali!

CARBOLINEUM!

Brata Appe

v Kandiji poleg Novega Mesta

priporočata prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu izborna svojo zalogo najraznovrstnejših

lončenih pečij, štedilnikov (Sparherdov)

in vsega v njih stroko spadajočega blaga. — Štedilnike postavljajo vestno in natančno le izurjeni veščaki. 429 5—1

Za dobro delo jamčita.

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja

239

na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri

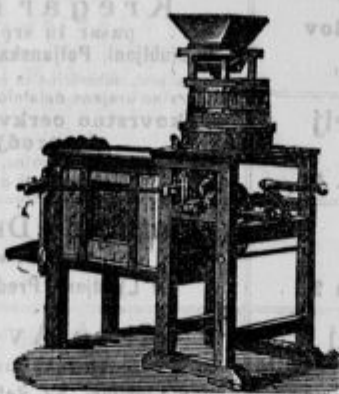
(52-19)

kmetijskih
strojev in orodja

Strojev
za vinarstvo

vsakovrstnih
sesalk
pralnih strojev
ovijalnikov,
zravnalnikov
perila

patentovanih
mlinov
za domačo upo-
rabo,

Avgustu Kolb, tovarna strojev

Dunaj, II., Pasettistrasse 29—31.

Prijazna poštena postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek za prečastito duhovščino

„pri rudečem križu“

623 52—36

Viljema Skarda

IV., Waltergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

priporoča za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško
ter redovniško obleko za
duhovnike

kot: Havelock, vrhne
suknje, duhovniške
suknje itd.

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih
predpisih izvršeno:

birete, kolarje, napra-
nice, vsakovrstne du-
hovniške čepce.

Paramente preskrbuje
po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz naj-
boljšega, trpežnega blaga,
natančno izdelano; neuga-
jajoče vzame se nazaj.

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago.
Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno.

DR. ROMAN JACOBI,

zobni zdravnik v Ljubljani, Stari trg št. 4,

ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in trga zobe brez bolečin. Zdravi sploh vsako
ustno bolezen.

Ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. —
Ob praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. — Ob petkih za siromake od
9. do 10. ure dopoldne. 78 (15)

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Pod Trančo J. SOKLIČ Gledat. ulice
št. 1 šte. 6

v Ljubljani

priporoča osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v mestih in na deželi izborna svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih
klobukov 126 52-27
turistiskih klobukov, čepic

Tovarniška zaloga
ločnatih klobukov c. kr. dvornih
zložnikov A. J. Pichler v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

Svetovni predmet. V vseh deželah sijajno uveden.

Sargovo

priznано neobhodno

zobno čistilo

KALODONT

(zdravstveno preskušen.)

Jako praktičen na potovanjih. — Aromatično
osvežujoč. — Dobi se povsod.

Da je dobro prebavljanje najvažnejše, ako hočemo ostati zdravi in se dobro
počutiti, je znano slednjemu, ali malo kdo pomisli, da je zato neobhodno treba
dobrih, zdravih zob. Star pregovor pravi: »Dobro prežvečeno, je na pol prebav-
ljeno«, in ta pregovor se ne more dovoljkrat ponavljati.

Dvorni zobni zdravnik, cesarski svetnik E. M. Thomas na Dunaju,
prof. dr. Koch, in druge znanstvene avtoritete, naposled dr. W. D. Miller,
profesor na zobozdravstvenem zavodu berlinskega vseučilišča v svojem delu:
»Mikroorganismen der Mundhöhle«, Leipzig, 1892, so spričevalno dokazali, da
se neprestano in v neverjetni množini delajo škodljive snovi v vlažnotopli
ustni votlini in se torej od tega nastajajočim večkrat jako nevarnim boleznim
moremo resno izogniti samo, če redno in vestno čistimo usta. Tesna zveza mej
spridenimi usti in spridenim želodcem se je z novjšimi preiskavami zanesljivo
konstatovala.

Voda sama pa vendar ne odstrani teh strupenih snovi. To se doseže
samo, če se rabi najbolje zjutraj in zvečer kako varovalno skrbno pripravljeno
in preskušeno zobno čistilo, za kakeršno se »Sargov Kalodont« občno priznava,
ki se vedno bolj rabi, danes ga rabijo že milijoni, kar pač dokazuje, kaže vred-
nosti je to sredstvo. Rousseau je rekel: »Ženska z lepimi zobmi ni nikoli grda«.
Če skrbimo za zobe, se ne ohrani le lepota smehljajočih ust, temveč zagotovimo
si, da ostanemo zdravi in se dobro počutimo do visoke starosti.

Potrčila povedanega, priznanja in naročilna pisma iz najvišjih krogov so
pridejana na vsakemu kosu.

Svari se pred po zavitku podobnimi, varljivimi nič vrednimi
ponaredbami. 635 (10—10)

Dunajska borza.

Dne 25. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	98	gld.	55	kr.
Skupni državni dolg v srebru	98		60	
Avstrijska zlata renta 4%	122		90	
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97		85	
Ogerska zlata renta 4%	121		70	
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	96		05	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1013			
Kreditne delnice, 160 gld.	366		75	
London vista	124		35	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	61			
20 mark	12		19	
20 frankov (napoleonador)	9		89	
Italijanski bankovci	44		55	
C. kr. cekini	5		90	

Dne 24. avgusta.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	149	gld.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	154		25	
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196			
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96		40	
Tisine srečke 4%, 100 gld.	143		50	
Dunavske vravnave srečke 5%	127			
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107		25	
Posojilo goriskega mesta	—			
4% kranjsko deželno posojilo	67		40	
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98		50	
Prioritetne obveznice državne železnice	224			
južne železnice 3%	158		20	
južne železnice 5%	128		50	
dolenjskih železnic 4%	98		50	

Kreditne srečke, 100 gld.	198	gld.	50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140			
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17		75	
Rudolfove srečke, 10 gld.	23		50	
Salmove srečke, 40 gld.	69			
St. Genois srečke, 40 gld.	71			
Waldsteinove srečke, 20 gld.	51			
Ljubljanske srečke	24		50	
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	171			
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3210			
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	487			
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	110		25	
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	75			
Montanska družba avstr. plan.	87			
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	179			
Papirnih rubljev 100	136		50	

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri izrebanju
najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kurenih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.